

Dr. İsmail Kaygusuz
5 Nisan 1944, Onar köyü / Arapgir / Malatya
3 Şubat 2022 İstanbul

Eğitimci, edebiyatçı, romancı, oyun yazarı, araştırmacı yazar İsmail Kaygusuz 5 Nisan 1944 tarihinde Malatya Arapgir ilçesine bağlı Onar Köyü'nde dünyaya gelmiştir. Akçadaė İlköğretim Okulu'nu ve Malatya Lisesi'ni bitirdi. 12 yıl ilkokul öğretmenliği yaptı.

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Klasik Diller ve Edebiyatları Bölümünden *Eski Yunanisan Tyrannoslari ve Tyrannosluk* başlıklı bitirme teziyle 1972 yılında mezun oldu. 1973 ve 1974 yıllarında 18 ay süreyle askerlik görevini yaptı. On iki yıl ilkokul öğretmenliği yaptı. Lisans eğitimi sırasında Eskiçağ Tarihi ve Klasik Arkeoloji sertifikaları aldı. Doktorasını *Gangra (Çankırı) çevresinde yeni bulunmuş Grekçe yazıtların filolojik değerlendirilmesi ve bölgenin eski çağ tarihi ve kültürüne katkıları yönünden incelenmesi* üzerine yapan Kaygusuz çalışmasını 1980 yılında Prof. Dr. Zafer Taşlıklioğlu danışmanlığında Klasik Diller ve Edebiyatları Bölümünde tamamladı. Prof. Dr. Afif Erzen tarafından yönetilen Van, Çavuştepe Urartu Dönemi ve Edirne, Enez arkeolojik kazılarına katıldı. 1977-1985 yılları arasında Prof. Dr. Jale İnan tarafından yönetilen Perge (Aksu-Antalya) kazılarına epigraf olarak katılmış olan İsmail Kaygusuz arkeolojik buluntular ve yazıtlardan yararlanarak yazdığı, arkeolojik incelemelerinin edebi bir yansıması olan Perge'nin Kızı Plancia Magna romanında Perge'nin tarihi, içinde yaşayan insan toplulukları, her türlü sosyal ve siyasal

ilişkiler; bilim, sanat, felsefe, tıp, spor alanında gelişmeler ve kentten yetiştirdiği kişiler hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir. Bütün bunlar, Plancia Magna ve azatlısı Plancius Aleksandros arasındaki sürükleyici bir aşk macerası kurgusu çerçevesinde verildiğinden dolayı zorlanmadan kolaylıkla algılanabiliyor. Perge'nin kentsel, toplumsal, inançsal, sınıfsal yapısıyla birlikte antik dönem insanların tüm yaşamı, zevk, eğlence, cinsel, düşünsel ve siyasal yaşamının değişik edebiyat anlatıları (nesir, şiir, ve tiyatro replikleri) içinde verilmiş olması kitabı oldukça ilgi çekici kılmaktadır. Ayrıca bu yapıtı, sadece 2. yüzyıl Perge'sinin değil, Roma İmparatorluk Dönemi Anadolu'su ve Anadolu insanların romanı olarak da değerlendirebiliriz. Romanın bu ikinci baskısında yapılan kurgusal değişiklikler, okumayı ve anlamayı kolaylaştırıcı bazı eklentilerle birlikte içine koyulmuş olan çok sayıda Perge fotoğrafları, kitabı zenginleştirdiği gibi daha da ilgi çekici yapmıştır.

1985 yılı sonunda yurtdışına giden İsmail Kaygusuz önce Université de Nancy II ve sonra Paris'te Collège de France'da altı yıl Prof. Dr. Denis Feissel (Collège de France) ile birlikte geç antik devir ve erken Hristiyanlık dönemi dili ve epigrafisi üzerine araştırmalar yapmıştır. 1992 yılının başında Londra'ya yerleşen Kaygusuz çalışma ve araştırmalarına burada devam etmiştir.

Böylesine bilimsel çalışmaların içinde olmakla birlikte yazarlık özelliği, çözümlediği yazıtlarda saptadığı eskiçağ yaşamsal özellikleri onu kurgusal romanlar üretmeye itti. İslam tarihiyle ilgili yaptığı araştırmalara olan ilgisi ise kimliğinden ve köklerinden gelen izleri bilimsel dünyanın içinde bulmasından dolayı oldu. Bilimsel yöntemlerle inançsal konuların analizini ve araştırmalarını yaptı. Diğer önemli bir konu da kendi köyü olan Onar'da Eskiçağ yerleşiminden Selçuklu dönemine kadar uzanan bir tarihin ve alevilik inancının izlerini sürmesi, Anadolu'nun en eski cem evlerinden biri olan Onar köyündeki cemevini literatüre katmasıydı. En büyük özelemlerinden biri köyünde bilimsel kazı yapılabilmesiydi.

Son çalışmalarından biri doktora çalışmalarının odağında bulunan Çankırı ilinin Kurşunlu ilçesinde düzenlenen bir sempozyuma yolladığı Eskişehir köyünde bulunan Hekim Barbas'ın Mezar Yazıtı başlıklı henüz yayınlanmamış olan bildirisıyla Gangra'da hekimlik mesleğinin eskiçağdaki geleneklerine değinmektedir.

Dr. İsmail Kaygusuz'un Eskiçağ Tarihi ve Yazıtbilim Alanlarıyla İlgili Yayınları:

1) Ilgaz (Olgassys)' dan iki yazıt ve Kimiatene Belleten, c. XLVII, s. 185 (1983)

Belleten, c. XLVII, s. 185 (1983) 47-66.

2) Enez (Ainos)' de bulunmuş molybdobulla : kurşun mühür

Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi,1983, s. 10-11

3) Enez (Ainos)' den yazıtlar

Güney-Doğu Avrupa araştırmaları dergisi--s. 10-11 (1981-1982)

4) Perge Artemis' i için bir adak yazıtı

Bellekten, c. XLIV, s. 174 (1980)249-256

5) Malatya çevresinde yeni bulunmuş Grekçe yazıtlar

Anadolu Araştırmaları, c. VI, (1978) 205-211.

Onar Köyünde

Mustafa H. Sayar
İstanbul Üniversitesi
Tarih Bölümü

